

ด่วนที่สุด

ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๖/๑๘๘

ภาค.....๑๘๘.....
วันที่ 29 พ.ค. 60
เวลา 15.00 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง ส24115 ส.ก.ล.๐๓
รับที่ ๘7190/60 กก
วันที่ 29 พ.ค. 60 เวลา 14:34

กระทรวงคมนาคม

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๑๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความเห็นชอบร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบราง ระหว่างกระทรวงคมนาคมแห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ร่าง Memorandum of Cooperation between the Ministry of Transport of the Kingdom of Thailand and the Ministry of Land, Infrastructure, Transport and Tourism of Japan on the Railway Sector และคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๓๐๕/๑๓๒๕ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่อง ขอความเห็นชอบร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบราง ระหว่างกระทรวงคมนาคมแห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงคมนาคมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น (นายเคอิชิ อิชิ) ได้ร่วมกันลงนามบันทึกความร่วมมือด้านระบบราง ระหว่างกระทรวงคมนาคมแห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ กรุงเทพฯ เพื่อดำเนินความร่วมมือด้านระบบรางระหว่างกัน

๑.๒ กระทรวงคมนาคมได้รับการประสานจากสถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย นำส่งร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบราง ระหว่างกระทรวงคมนาคมแห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยว (MLIT) แห่งญี่ปุ่น มายังกระทรวงคมนาคมเพื่อพิจารณา โดยฝ่ายญี่ปุ่นเสนอให้มีการลงนามระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรี MLIT ในโอกาสที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีกำหนดการเข้าร่วมคณะของรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) เพื่อเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือระดับสูงไทย-ญี่ปุ่น (HLC) ครั้งที่ ๓ ในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ ณ กรุงโตเกียว เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านระบบรางระหว่างกันอย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

/๒. เหตุผล...

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือด้านระบบราง ระหว่างไทย-ญี่ปุ่น อย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม จึงมีความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างบันทึกความร่วมมือ ดังกล่าวตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ ต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นเรื่องเร่งด่วน ภายในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สามารถลงนามได้ในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

ร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบรางฯ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๑ การพัฒนารถไฟความเร็วสูงเส้นทางกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ (BCHSR)

การพัฒนารถไฟความเร็วสูงเส้นทางกรุงเทพฯ-เชียงใหม่จะใช้เทคโนโลยีรถไฟความเร็วสูงของญี่ปุ่น (ระบบชินคันเซ็น) ซึ่งรวมถึงการใช้รางเฉพาะตลอดเส้นทาง และแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ ระยะ ได้แก่ ช่วงกรุงเทพฯ-พิษณุโลก และช่วงพิษณุโลก-เชียงใหม่ โดยจะดำเนินการช่วงกรุงเทพฯ-พิษณุโลกก่อน และจะสรุปการศึกษาขั้นสุดท้าย ภายในปี ๒๕๖๐ และเมื่อฝ่ายไทยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ทั้งสองฝ่ายจะหารือรายละเอียดการออกแบบเส้นทางช่วงบางซื่อ-บ้านภาชี ตามแนวเส้นทางที่กล่าวถึงในรายงานการศึกษาขั้นสุดท้าย โดยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเมืองและพื้นที่เชิงพาณิชย์ตามแนวเส้นทางเพื่อเชื่อมโยงกับการพัฒนา BCHSR

๓.๒ การพัฒนาเส้นทางรถไฟตามแนวเศรษฐกิจด้านใต้

ทั้งสองฝ่ายยินดีกับผลการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะการศึกษาของ JICA ในการพัฒนาเส้นทางรถไฟตามแนวเศรษฐกิจด้านใต้ ตาม MOC เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๘ ในการนี้ ทั้งสองฝ่ายจะหารือความร่วมมือด้านการพัฒนารถไฟตามแนวเส้นทางนี้ต่อไป เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ รวมถึงการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

๓.๓ การให้บริการขนส่งสินค้าทางรถไฟ

ทั้งสองฝ่ายยินดีกับความก้าวหน้าของการศึกษาของ JICA ในการแนะนำการให้บริการขนส่งสินค้าทางรถไฟรูปแบบใหม่แก่ประเทศไทย และยินดีกับการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อหารือรายละเอียดในการดำเนินการให้บริการทางรถไฟรูปแบบใหม่ รวมถึงการจัดตั้ง SPV ระหว่างบริษัทญี่ปุ่นและการรถไฟแห่งประเทศไทย

๓.๔ การพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (EWEC)

ทั้งสองฝ่ายยินดีกับผลการวิเคราะห์การศึกษาความเหมาะสมของ JICA รวมถึงทางเลือกแนวเส้นทางโครงการก่อสร้างทางรถไฟ ช่วงนครสวรรค์-บ้านไผ่ และยืนยันถึงความสำคัญของโครงการแนวเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (EWEC) เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการเชื่อมโยงภูมิภาค รวมถึงการส่งผลต่อเศรษฐกิจในอนาคตของเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งพัฒนาโดยรัฐบาลไทยที่มีต่อ EWEC

๓.๕ ระบบการขนส่งมวลชนทางราง

ทั้งสองฝ่ายยินดีต่อการแนะนำเทคโนโลยีรถไฟของญี่ปุ่นสำหรับโครงการรถไฟฟ้าสายสีแดง และคาดหวังต่อความสำเร็จของโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับการบริหาร

ความปลอดภัย รวมถึงทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันอย่างใกล้ชิดเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีรถไฟของญี่ปุ่น สำหรับระบบขนส่งมวลชนในกรุงเทพฯ และบริเวณที่ที่จะดำเนินการต่อไป

๓.๖ แผนแม่บทระบบขนส่งมวลชนทางรางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ระยะที่ ๒

MLIT และ JICA แสดงความตั้งใจที่จะสนับสนุนรัฐบาลไทยในการจัดทำแผนแม่บทระบบขนส่งมวลชนทางรางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ระยะที่ ๒ (M-Map 2) และทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด และจัดทำนโยบายพื้นฐานสำหรับ M-Map 2 ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๑

๓.๗ การพัฒนาพื้นที่สถานีกลางบางซื่อ

MLIT และ JICA จะเสนอข้อเสนอแนะต่อแผนแม่บทแบบบูรณาการ โดยดำเนินการจัดทำการศึกษาเพื่อวิเคราะห์และเสนอแนวคิดการพัฒนาพื้นที่สถานีกลางบางซื่อให้เป็นศูนย์กลางการขนส่งทางรถไฟ รวมถึงบูรณาการพื้นที่กับหน้าที่ของเมืองหลัก การศึกษาจะเสนอโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมเพื่อดำเนินการพัฒนาพื้นที่ด้วย

๓.๘ ความร่วมมือเพิ่มเติมสำหรับรถไฟความเร็วสูง

ฝ่ายญี่ปุ่นแสดงความตั้งใจที่จะให้การสนับสนุนในการวางแผนด้านความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของรถไฟความเร็วสูง โดยใช้เทคโนโลยีญี่ปุ่นที่ทันสมัย และฝ่ายไทยยินดีกับความตั้งใจของฝ่ายญี่ปุ่นในความร่วมมือสำหรับความเป็นไปได้กับบทบาทสำคัญของโครงการรถไฟความเร็วสูงเส้นทางกรุงเทพฯ-ระยอง เพื่อการพัฒนา EEC ในอนาคต และรถไฟความเร็วสูงเส้นทางกรุงเทพฯ-กัวลาลัมเปอร์ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔. ความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงคมนาคมได้มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศเพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็นต่อร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบรางฯ แล้ว โดยกระทรวงการต่างประเทศไม่ขัดข้องในสารัตถะและถ้อยคำโดยรวมของร่างบันทึกความร่วมมือฯ สำหรับประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ โดยที่ร่างบันทึกความร่วมมือฯ มีสาระสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือด้านระบบราง โดยไม่มีถ้อยคำที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศและไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๕. ความเห็นของกระทรวงคมนาคม

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่าร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบรางฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการให้มีความร่วมมือด้านระบบราง ระหว่างไทย-ญี่ปุ่น ในระดับกระทรวงให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งร่างบันทึกความร่วมมือดังกล่าวไม่มีพันธผูกพันทางกฎหมายในระดับรัฐบาล จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่หนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ ดังนั้น จึงเห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๖.๑ ให้ความเห็นชอบร่างบันทึกความร่วมมือด้านระบบราง ระหว่างกระทรวงคมนาคม แห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุง แก้ไขร่างบันทึกความร่วมมือฯ ในส่วนที่มีสาระสำคัญก่อนการลงนาม และเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย ให้อยู่ในดุลยพินิจของกระทรวงคมนาคมโดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อ พิจารณาอีกครั้ง

๖.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนาม ฝ่ายไทยสำหรับการลงนามดังกล่าว

๖.๓ มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศออกหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมหรือผู้แทน สำหรับการลงนามดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง
สำนักความร่วมมือระหว่างประเทศ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๖๓๘-๙
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๗๑๔